

**TELENOR FONDACIJA
GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
ZA 2015. GODINU**

UVOD

Telenor fondacija doprinosi razvoju društva iniciranjem, podržavanjem i uključivanjem u strateške, dugoročne i održive društvenoodgovorne projekte. Pomenute aktivnosti Fondacija realizuje u saradnji s partnerima, uz podršku raznorodnih timova.

Aktivnosti Telenor fondacije usmerene su na pružanje pomoći društveno ugroženim slojevima građanstva Srbije, omladini radi njihovog obrazovnog i profesionalnog razvoja u okolnostima dinamičnog napretka modernog društva. Fondacija daje doprinos i decentralizaciji umetnosti i kulturnom stvaralaštvu, kao i opštem ekološkom razvoju.

Transparentno i javno partnerstvo sklapamo s državnim ustanovama i neprofitnim organizacijama po procedurama koje nalaže naš statut. Nadležni tim procenjuje i odabira pristigle ideje prema jasnim merilima, koje zatim dostavlja Upravnom odboru Telenor fondacije. Na njemu je da na redovnim sednicama odluči koje ideje će podržati. Naši partneri obavezni su da Odboru stave na uvid javan izveštaj o toku svog rada i detaljan pregled njegovih rezultata.

UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Od ukupno pet članova Upravnog odbora Telenor fondacije, dva člana dolaze iz kompanije Telenor. Odborom Fondacije predsedava Uve Fredhajm, izvršni direktor Telenora d.o.o., koji je tokom 20 godina profesionalnog rada radio na različitim upravljačkim pozicijama u Telenorovim kompanijama u Mađarskoj, Norveškoj i Ukrajini i bio član Upravnog odbora Telenora u Crnoj Gori i član Izvršne komisije mobilnog operatora Didži u Maleziji.

Do oktobra meseca, član Upravnog odbora je bila i Sandra Štajner, izvršna direktorka korporativnih komunikacija i ljudskih resursa, Telenor d.o.o. Nakon što je Sandra Štajner preuzela poziciju Generalne direktorke Telenora Crna Gora, njeno mesto u UO je 5. oktobra 2015. preuzela Marija Vujanić, direktorka korporativnih komunikacija i spoljnjih poslova, Telenor d.o.o. Sa više od 13 godina rada u oblasti odnosa sa javnošću i društveno odgovornog poslovanja, Marija je iskusan lider u oblasti komunikacija. Već 3 godine, u Telenorovom timu vodi odeljenje korporativnih komunikacija i spoljnjih poslova. Marija takođe poseduje višegodišnje iskustvo u jednoj od vodećih PR agencija u Srbiji gde je radila na poziciji direktora za odnose sa klijentima. U kompaniji Microsoft u Srbiji bila je menadžer za odnose sa javnošću i društveno odgovorno poslovanje, a radila je i kao izvršna direktorka Fonda Ecotopia fokusiranog na održivi razvoj.

Mr Darinka Radojević, savetnik generalnog direktora Instituta „Kirilo Savić” za životnu sredinu. Posедуje višegodišnje iskustvo u privredi i obrazovanju, koordinaciji multidisciplinarnim projektima, saradnji sa vladinim institucijama, lokalnim samoupravama i organizacijama civilnog društva. Iskustvo u oblasti životne sredine i održivog razvoja stekla je kao rukovodilac Grupe za održivi razvoj u Kabinetu potpredsednika Vlade za evropske integracije, a od 2008. do jula 2011. godine bila je sekretar Saveta za održivi razvoj.

Prof. dr Slobodan G. Marković, vanredni profesor na Fakultetu političkih nauka (predmet "Politička antropologija") i viši naučni saradnik Instituta za evropske studije u Beogradu. Više godina radio je u nevladinom sektoru i bavio se brojnim društvenim aktivnostima.

Veran Matić, osnivač i glavni i odgovorni urednik TV B92. Kao novinar radio je za mnoge

alternativne i omladinske medije u Beogradu, Zagrebu i Ljubljani, kao i za mnogobrojne evropske i američke medije (The New York Times, Le Monde, The Wall Street Journal, itd). Zbog posvećenosti odgovornom novinarstvu i pozitivnim društvenim promenama, stekao je međunarodni ugled.

Menadžerka Telenor fondacije je Milica Begenišić, menadžerka za korporativnu odgovornost i organizaciju događaja, Telenor d.o.o. Svoju karijeru u oblasti telekomunikacija započela je pre 14 godina. Bogato iskustvo stekla je radeći u različitim sektorima kompanije, od korisničkog servisa preko marketinga do korporativnih komunikacija, kao i kroz saradnju sa velikim brojem eksternih saradnika i vladinih institucija. Tokom godina, kroz organizaciju korporativnih događaja, aktivno je učestvovala u iniciranju i implementaciji društveno odgovornih projekata kompanije Telenor i Telenor fondacije.

OBLASTI RADA

Od osnivanja, Telenor fondacija istražuje potrebe i teškoće sa kojima se susreće srpsko društvo. Stoga su aktivnosti Telenor fondacije usmerene na 4 osnovne oblasti:

- Mladi, njihovo obrazovanje i profesionalno usavršavanje
- Društveno ugrožene grupe
- Razvoj kulturne produkcije i tržišta umetnosti
- Zaštita životne sredine

Naše angažovanje u ovim oblastima ne svodi se samo na finansijsku podršku, već težimo da svojim kapacitetima i znanjem, doprinesemo uspešnoj realizaciji projekata koji nude delotvorna, održiva i razvojna rešenja na teritoriji cele Srbije.

Bez obzira na veliki broj različitih delatnosti, u osnovi svog delovanja Telenor fondacija ima jedan cilj – da pomogne srpskom društvu da ide napred i da se razvija, a to je temelj našeg društveno odgovornog poslovanja.

PREGLED PROJEKATNIH AKTIVNOSTI PO OBLASTIMA RADA

U 2015. godini Telenor fondacija pokrenula je i podržala 11 projekata i saradivala sa 20 partnerskih organizacija.

4.1 Projektne aktivnosti i ostvareni rezultati - kategorija mladi i obrazovanje

- **Budi u toku**

U okviru projekta „Budi u toku“, Telenor fondacija je u 2015. godini obezbedila računare i besplatan pristup internetu u dve bolnice za decu koja su, zbog prirode bolesti, na dužem lečenju. Zahvaljujući tim donacijama, deca imaju i pristup programu „Superškola“, virtuelnoj učionici u kojoj se nalazi više od 700 lekcija iz srpskog jezika, matematike, fizike i hemije, pomoću kojih mogu da prate i nadoknade školsko gradivo. Taj edukativni portal uključuje i predavanja, eksperimente i objašnjenja koja će deci omogućiti da lakše savladaju školsko gradivo od petog do osmog razreda osnovne škole.

Besplatan pristup internetu omogućen je deci koja se nalaze na bolničkom lečenju na Institutu za zdravstvenu zaštitu majke i deteta Srbije „Dr Vukan Čupić“ na Novom Beogradu, gde je obezbeđeno 15 računara za odsek Hematoonkologija I i II, Službu za ortopediju, Dnevnu bolnicu Klinike za dečju hirurgiju i Odeljenje za plastičnu i rekonstruktivnu hirurgiju i opekotine. Na tim odeljenjima leče se deca (dnevno oko 80) koja, zbog prirode bolesti, moraju da budu na dužem bolničkom lečenju.

Slična donacija dodeljena je i deci sa invaliditetom koja su na dužem lečenju na Klinici za rehabilitaciju „Dr Miroslav Zotović“. Ta ustanova dobila je 15 računara i besplatan pristup internetu. Poseban i značajan segment rada Klinike ogleda se u radu s decom sa invaliditetom. Na godišnjem nivou, tu se u proseku obavi oko 4.500 ambulantnih pregleda i 220 stacionarnih boravaka dece sa ukupno 13.500 bolničkih dana. Među njima prosečno boravi i 15 dece osnovnoškolskog uzrasta.

• Internet za sve u školama

Donacijama u Mionici, Barama i Ljigu, tokom protekle godine, nastavili smo dugogodišnji projekat „Internet za sve“, u kojem smo više od 20 škola i edukativnih centara opremili internetom i kompjuterima.

Budući ekonomski tehničari, konobari i kuvari, 178 učenika srednje škole „Mionica“, od sada mogu brže i lakše da surfuju internetom zahvaljujući savremenoj tehničkoj opremi i Telenor internetu. Dobili su deset računara, tri projektor i Wi-Fi ruter.

Srednja škola „1300 kaplara“ u Ljigu pokrivena je Telenor internetom, a u kabinetima informatike i računarstva đaci imaju na raspolaganju 15 računara i laptop za korišćenje interneta, što će im pomoći da dodatno unaprede svoju informatičku pismenost.

Posebno su nam dragi đaci iz Osnovne škole „Sveti Sava“, koja ima i tri izdvojena odeljenja, a nalazi se u mestu Bare. Ukupno 85 đaka ima sada na raspolaganju četiri laptopa, štampač, projektor i foto-aparat, zahvaljujući podršci Telenor fondacije.

• Zaustavimo digitalno nasilje

Povodom Međunarodnog dana bezbednosti na internetu, 10. februara 2015, Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, UNICEF i kompanija Telenor predstavili su početak nove kampanje #Prvo razmisli i nastavak saradnje u okviru projekta „Zaustavimo digitalno nasilje“. #Prvo razmisli podržali su UNICEF-ovi ambasadori Ana Ivanović i Aleksandar Saša Đorđević, automobilista Dušan Borković, košarkaš Boban Marjanović i bloger Boris Trivan, koji putem edukativnih video-snimaka govore o digitalnoj komunikaciji i osnažuju mlade ljude u tome da usvoje novostečena znanja, kao i da se sigurnije ponašaju na internetu. Tokom prethodne dve godine, projektom „Zaustavimo digitalno nasilje“ obuhvaćeno je više od 4.000 učenika, kao i više od 1.000 nastavnika i isto toliko roditelja, dok našu edukativnu stranicu na Fejsbuku „Biraj reči, hejt spreči“ prati više od 15.000 ljudi. Dosadašnji rezultati pokazali su da je neophodno učešće svih sektora, kao i kontinuirana saradnja škole, roditelja i dece.

Fejsbuk takmičenje #Prvorazmisli: Kampanja #Prvorazmisli počela je kvizom takmičarskog karaktera o pozitivnim modelima ponašanja i komunikacije na internetu i društvenim mrežama. Takmičenje je organizovano na Fejsbuku i trajalo je četiri nedelje, a najbolji među učesnicima bili su Jelena Nićiforović iz Valjeva, Sandra Javorović iz Golubinaca i Nemanja Fent iz Mačvanske Mitrovice. Njih troje dali su, u najkraćem vremenskom roku, najviše tačnih odgovora na pitanja iz oblasti bezbednosti na internetu i tako ostvarili najbolji plasman od

1.612 učesnika. Prvoplasirana Jelena dobila je tablet, drugoplasirana Sandra slušalice, a za osvajanje trećeg mesta, Nemanja je dobio bežični punjač za mobilni telefon.

SOS platforma za pomoć mladima – žrtvama digitalnog nasilja: Nastala u okviru projekta „Prevenција digitalnog nasilja“, koji realizuju UNICEF, Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i Telenor fondacija, ova jedinstvena aplikacija mladima omogućava da nasilje prijave u realnom vremenu – u trenutku kada se dešava. Platforma uključuje profesionalnu podršku profesora, odnosno mentora i studenata psihologije, i sadrži niz mehanizama za prevenciju i zaustavljanje digitalnog nasilja. Aplikacija je dostupna na Telenorovom veb sajtu i na Fejsbuk stranici „Biraj reči - hejt spreči“.

- **Nagrada „Profesor dr Ilija Stojanović“**

Izuzetnim diplomcima odseka za telekomunikacije, autorima najboljih studentskih radova konferencije TELFOR 2015, kao i autorima najboljeg stručnog rada objavljenog u stručnom časopisu, 26. decembra 2015. dodeljene su nagrade „Prof. dr Ilija Stojanović“, koje Telenor fondacija tradicionalno dodeljuje devetu godinu zaredom. Profesor dr. Ilija Stojanović, tvorac modernih telekomunikacija na prostoru nekadašnje SFRJ i današnje Srbije, zaslužan je i za razvoj Telenora, što je bio dodatni podsticaj za nas da ulažemo u obrazovanje i razvoj mladih ljudi i motivišemo ih da nastave da pokazuju znanje pišući naučne radove. Najbolji diplomirani studenti za 2014/15. godinu su Lukić Đorđe – Elektrotehnički fakultet u Beogradu, Tijana Delić – Fakultet tehničkih nauka u Novom Sadu i Teodoros Prokić – Elektrotehnički fakultet u Nišu.

4.2 Projektne aktivnosti i ostvareni rezultati - kategorija društveno ugrožene grupe

- **Telecentar: Onlajn prevodilački servis za osobe sa oštećenim sluhom**

U Gradskoj organizaciji gluvih Beograda, 28. oktobra 2015. godine, otvoren je prvi onlajn audio-video servis za prevođenje na znakovni jezik – Telecentar. Taj centar nalazi se u sklopu Gradske organizacije gluvih Beograda, opremljen je internetom i najmodernijim audio-vizuelnim servisom za prevođenje na znakovni jezik. Predstavnici 44 organizacije širom Srbije dobili su tablete i specijalizovane tarifne pakete Telenora namenjene gluvim i nagluvim osobama, što će omogućiti da mreža onlajn prevodilačkih usluga postane dostupna za 30.000 osoba sa oštećenim sluhom. Telecentar je osmišljen kao audio-video servis, u okviru kojeg bi gluve i nagluve osobe, putem tableta ili mobilnih uređaja, koristile usluge znakovnih prevodilaca u situacijama kada im je takva usluga potrebna. U Telenoru smo posvećeni tome da internet i digitalne usluge omogućimo svim građanima Srbije, a posebno socijalno ugroženim grupama. Nadamo se da ćemo na taj način povećati inkluziju gluvih i nagluvih osoba u društvene tokove. Taj projekat samo je početak Telenorovih napora da doprinese stvaranju jednakih mogućnosti za svih 30.000 ljudi iz te grupe. Projekat je realizovan u saradnji s Ministarstvom rada, zapošljavanja i socijalnih pitanja.

- **Specijalna Olimpijada**

Mladim sportistima, članovima sportskog udruženja Specijalna Olimpijada Srbije, pomogli smo da učestvuju na Letnjim igrama Specijalne Olimpijade u Los Anđelesu. To je bio najveći sportski događaj organizovan 2015. godine. Na njemu je učestvovalo preko 7.500 sportista iz

185 zemalja, takmičeći u 22 različita sporta. Reprezentacija Specijalne Olimpijade Srbije učestvovala je sa 87 takmičara i 19 trenera u devet različitih sportova, a ostvarila je sjajan uspeh osvajanjem čak 17 medalja u pojedinačnim i ekipnim sportovima – 6 zlatnih, 6 srebrnih i 5 bronzanih.

- **BELhospice“ humanitarni turnir u malom fudbalu**

Ekipa Telenora učestvovala je treću godinu zaredom na humanitarnom turniru u malom fudbalu. Sedmi po redu „BELhospice 2015“ organizovan je u Sportskom centru Fudbalskog saveza Srbije uz podršku Opštine Stara Pazova. Na humanitarnom turniru prikupljeno je 12.000 evra namenjenih palijativnom zbrinjavanju obolelih od karcinoma.

- **FEFA humanitarni turnir**

Protekle godine podržali smo studente Fakulteta za ekonomiju, finansije i administraciju – FEFA, koji su 16. i 17. maja 2015. organizovali dobrotvorni teniski turnir FEFA OPEN, na terenima centra „Novak“ u Beogradu. Od kotizacija i donacija za učešće na takmičenju prikupljeno je 273.000 dinara, a sav prihod preusmeren je za program UNICEF-a za podršku inkluzivnom obrazovanju, s obzirom na to da su troškove organizacije podneli sponzori i Fakultet FEFA. Turnir je ove godine organizovan u dva dela, tradicionalno pojedinačno takmičenje u muškoj i ženskoj konkurenciji i korporativni turnir, u kojem su učestvovali i predstavnici Telenora.

- **Moj Dom**

Studenti Fakulteta likovnih umetnosti (FLU) i korisnici Ustanove za decu i mlade ometene u razvoju „Sremčica“ stvarali su zajedno i svoje radove predstavili na izložbi „Moj dom“, koja je uz podršku Telenor fondacije održana u Galeriji FLU, u Knez Mihailovoj ulici. Štićenici ustanove „Sremčica“ stvarali su radove u različitim tematskim jedinicama, a studenti i profesori s Fakulteta likovnih umetnosti podsticali su ih dajući im određene zadatke. Osim izložbe, pokroviteljstvo Telenor fondacije omogućilo je i pokretanje internet domena na kojem će radovi, tribine i susreti, kao i buduće aktivnosti u tom pravcu komunikacije biti dostupni najširoj javnosti. Ovim projektom studenti FLU imali su priliku da doprinesu integraciji dece i mladih sa smetnjama u razvoju, a štićenici ustanove „Sremčica“ dobili su mogućnost da iskoriste postojeće, ali i da otkriju neke nove potencijale.

4.3 Projektne aktivnosti i ostvareni rezultati - kategorija kultura i umetnost

- **„Zvučna mapa Beograda“**

Početakom 2015. godine obeležili smo tri godine postojanja projekta Zvučna mapa Beograda, koja na moderan način beleži razgovore o društvenoj istoriji grada i predstavlja jedinstvenu prezentaciju te vrste kulturnog nasleđa. Zvučna mapa može da bude dodatna vrednost za redovnu turističku ponudu grada i jedinstveni arhiv za međugeneracijsku razmenu, a do sada je imala preko 100 sagovornika koji su pričali o kulturnom i istorijskom nasleđu Beograda. Na adresi www.zvucnamapabeograda.rs i putem aplikacije za android uređaje priče su dostupne na dva jezika, a od ove godine, korisnici imaju mogućnost preuzimanja i posebno kreiranih zvučnih šetnji za samostalno kretanje kroz ulice i istoriju Beograda. Zbog uspostavljene

jedinstvene metode rada sa lokalnom zajednicom, Zvučna mapa je prošle godine predstavljena i na Bijenalu arhitekture u Veneciji, kao i na nekoliko domaćih i stranih festivala.

4.4 Projektne aktivnosti i ostvareni rezultati – kategorija zaštita životne sredine

- **Plavo – zelena mapa Srbije**

Treću godinu zaredom nastavili smo da podržavamo platformu posvećenu razvoju ekoturizma i boravku u prirodi koju razvija Centar za unapređenje životne sredine. Plavo zelena mapa Srbije spaja dve teme, zaštitu životne sredine i eko-turizam i obuhvata više od 70 lokacija u Beogradu, Vojvodini, istočnoj i zapadnoj Srbiji. Platforma se sastoji iz internet portala i android aplikacije, u okviru koje su predstavljene lokacije poput zaštićenih područja, urbanih zelenih bisera i Telenor internet parkova. Preko te aplikacije korisnici imaju mogućnost da pogledaju fotografije, informišu se o zanimljivostima, aktivnostima za posetioce, ugostiteljskoj ponudi, ali i da dobiju uputstva za dolazak do izabrane destinacije. Internet portal nalazi se na adresi www.bgmap.rs, dok se android aplikacija „Plavo zelena mapa Srbije” može preuzeti, potpuno besplatno, iz bilo koje mobilne mreže putem Google Play Store-a.